

PLZEŇSKÉ DOTYKY ZNÁMÝCH OSOBNOSTÍ

Texty

Petr Mazný

**Za spolupráci, poskytnutí vlastních rukopisů,
dohledání archivních pramenů a fotografií patří poděkování**

Štěpánce Pfliegerové (Archiv města Plzně)

Kateřině Fantové (Archiv města Plzně)

Tomáši Bernhardtovi (Západočeské muzeum v Plzni, p. o.)

Anně Štěchové (Archiv společnosti Plzeňský Prazdroj)

Fotografie

Marie Šlehoferová (současné)

Archiv města Plzně, Západočeské muzeum v Plzni, p. o.,

Archiv společnosti Plzeňský Prazdroj (historické)

JAN ŽIŽKA

(KOLEM ROKU 1360 – 1424)

Psal se 23. březen roku 1420. Vyjel plzeňskou branou a zastavil se, aby sledoval početný průvod, který se vydal za ním. Možná přemýšlel, zda se ještě někdy do města vrátí. O rok později jen přitáhl k jeho hradbám, za ně se už nikdy nedostal...

Jednooký válečník Jan Žižka přijel do Plzně v listopadu 1419 ve skupině radikálních husitů, kteří nebyli spokojeni s vývojem situace v Praze, kde měli hlavní slovo umírnění kališníci. Radikálové chtěli mimo jiné Pražanům nakazovat, jak se mají oblékat... Do Plzně jej pozval charismatický kazatel a revolucionář Václav Koranda. Ten hlásal mimo jiné, že nastane den, kdy ve městě zůstane více domů než hříšníků. Přijde konec světa, který přechkají jen ti, co se uchýlí do pěti vyvolených měst – jedním z nich byla Plzeň, přezdívaná Město slunce. Bylo známé i datum – peklo na zemi mělo nastat mezi 10. a 14. únorem 1420.

Jan Žižka na obrázku Mikoláše Alše

Když Jan Žižka se svými druhy přijel do Plzně, bylo město už v kališnickém područí. (Je možné, že se ubytoval v domě rodiny Pabiánkových, který stál na místě dnešního domu náměstí Republiky č. 25, čp. 139.) Příchodem radikálních husitů se situace vyostřila. Ti totiž poškodili některé katolické kostely (sv. Máří Magdalény a Všech svatých) a poničili vybavení plzeňských klášterů. Žižka se stal vojenským velitelem města, duchovní autoritou byl Václav Koranda. Husité využívali město jako svoji základnu k výpadům proti katolickým pánům v okolí. Při jednom takovém svedl u Nekmíře v prosinci 1419 Jan Žižka svoji první vítěznou bitvu, při které použil vozovou hradbu. Porazil svého tehdejšího úhlavního nepřítele Bohuslava ze Švamberka.

V polovině února žádný konec světa, při kterém měli zahynout všichni hříšníci, nenastal. A život šel dál. V Plzni postupně rostl odpor k vládě husitů a pŕtky mezi

nimi a katolíky byly časté. Oba tábory si začaly opevňovat své domy. Na začátku března 1420 dorazil do Plzně posel z nedávno založeného Tábora a žádal, aby se část husitů přemístila na jih Čech a pomohla s jeho obranou a budováním. Žižka souhlasil a vyslal do Tábora několik svých lidí včetně ozbrojené skupiny. V Plzni se postupně poměry začaly naklánět na stranu katolíků, zvláště poté, co král Zikmund dal pokyn, aby k Plzni přitáhli jeho vojáci. Ti město oblehli a začali budovat bašty. Husité se zmohli jen na pár výpadů z hradeb, které ale neměly žádný vojenský význam. Žižka viděl, že situace ve městě je neudržitelná, a tak se pokusil o dohodu, která by plzeňským husitům umožnila volný průchod do Tábora. Katolíci zpočátku nechtěli na žádnou dohodu přistoupit a až poté, co se do jednání vložila pražská delegace, vzaly věci rychlý spád. Jednání byla nakonec přijatelná pro obě strany – husité dostali slib, že se mohou i s ženami a dětmi bezpečně přesunout na Tábor,

Současná pivnice U Salzmannů

Vyběhl z domu v tehdejší Andělské ulici, přešel pár kroky ulici a byl v budově gymnázia, bývalém klášteře dominikánek. Vchod do gymnázia byl v té době právě z této ulice, ozdobený krásným portálem. Budoucí slavný hudební skladatel Bedřich Smetana se sice v Plzni ocitl tak trochu za trest, ale nakonec se mu město velmi zalíbilo, hlavně místní i přespolečné děvčata.

Dům č. 9 ve Zbrojnické ulici vyrostl na místě stavby, ve které žil Vilém Šel

FRANTIŠEK JOSEF I.

(1830–1916)

***B**yla to ve Škodovce velká sláva, když přímo na její nádvoří vjel osobní vlak a z něj vystoupil císař rakouský, král český a uherský, král lombardský a benátský, dalmatský, chorvatský i slavonský František Josef I. Dvě hodiny si prohlížel svoji největší zbrojovku, pak vlídně pokynul, nastoupil do vlaku a odjel do Vídně. Byla to jeho poslední návštěva Plzně. Ale rozhodně ne jediná.*

EMIL ŠKODA

(1839–1900)

Vyklonil se z okna hostince U Scíplého holuba (dnes Budilova č. 9, čp. 243, U Závozníka) a zálibně si prohlížel svoji továrnu. Tento dům si vybral právě proto, aby měl vše pod kontrolou. Ale on byl stejně téměř pořád ve své strojárně, kterou v roce 1869 koupil od Valdštejnů.

Emil Škoda pocházel z vážené plzeňské rodiny. Možná zdědil nějaké geny po svém dědečkovi Janu Vojtěchovi Škodovi, který byl zámečníkem a svoji dílnu měl za vodárenskou věží. Tento chlapík od černého řemesla měl dva syny, kteří se vydali zcela jinou životní cestou. Oba se chtěli vyšvihnout do úplně jiných pater společnosti a oběma se to povedlo.

Jana Říhová (Škodová), matka Emila

František Škoda absolvoval plzeňské gymnázium a pak se vydal pěšky do Vídně, neboť na kočár neměl. V rakouské metropoli začal studovat medicínu, a aby měl na studia, doučoval děti bohatých Vídeňanů. O pár let později se stejnou cestou vydal i jeho mladší bratr Josef, který se také ve Vídni přihlásil na medicínu. František se později do Plzně vrátil, Josef už u Dunaje zůstal a stal se tam velmi uznávaným a vyhledávaným lékařem. Starší z bratrů se v Plzni oženil s Annou Pivcovou, dcerkou z bohaté právnické ro-

diny, a roku 1831 odjel do Haliče, kde vypukla cholera epidemie. Když se vrátil, stal se v roce 1833 primářem nové městské nemocnice ve Veleslavínově ulici. Sám František Škoda byl právnickým měšťanem a měl funkci ve správním výboru Měšťanského pivovaru. V roce 1839 se ovdovělý doktor František Škoda oženil podruhé. Jeho vyvolenou byla Jana Říhová z movité mlynářské rodiny (její Panský mlýn stával v dnešních sadech 5. května a na jeho místě byl postaven hotel Courtyard by Marriott Pilsen) a z tohoto manželství se narodil syn Emil, podle údajů v matrice narozených v domě č. 12, čp. 55 ve Veleslavínově ulici. V roce 1856 opět ovdovělý doktor Škoda prodal dům v dnešních Kopeckých sadech č. 8, čp. 329 a odjel do Chebu. Tam spolupracoval při léčení císařovny Alžběty a zasloužil si tak Řád císaře Františka Josefa, jmenování místodržitelským radou a zemským zdravotním rádcem. V prusko-rakouské válce (1866) se vyznamenal při organizování pomoci zraněným a za to získal Řád železné koruny a byl povýšen do rytířského stavu. Proto se jeho syn mohl později titulovat Emil rytíř Škoda.

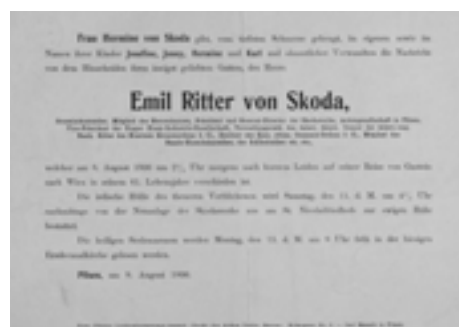
František Škoda, otec

čárem s bílými koňmi. Byl dobrým, ale náročným zaměstnavatelem. Lidi dokázal zaplatit, dobrý dělník si u něj v polovině šedesátých let 19. století vydělal až zlatku a 70 krejcarů denně, což byly dobré peníze. Ale také uměl přetáhnout dělníka svojí špacírkou přes záda, když ho načapal lelkovat. A kvůli krádeži či nedbalosti vyhazoval dělníky na hodinu.

V roce 1899 byl finančními okolnostmi donucen udělat ze svého podniku akciovou společnost. K jejímu založení došlo v dnešním hotelu Slovan (Smetanovy sady č. 1, čp. 75). Škoda zůstal majoritním vlastníkem a generálním ředitelem. Zúčastnil se ale jen tři zasedání správní rady. V srpnu 1900 zemřel továrník ve vlaku při návratu z lázní Gastein, kam si jel odpočinout a léčit si své žaludeční neduhy. Jeho pohřeb se stal mimořádnou událostí. Když čelo pohřebního průvodu došlo na Mikulášský hřbitov, jeho konec ještě byl údajně v bráně továrny.

Původní Škodova strojírna stávala v dnešní Kovářské ulici

Oznámení o úmrtí

Emil Škoda na střelnici

Pohřeb Emila Škody. Vůz s jeho rakví zahýbá z dnešní Americké do Jungmannovy ulice

Škodův dům na Klatovské třídě

KAREL KLOSTERMANN

(1848–1923)

Starší pán s plnovousem a kulatými brýlemi vyšel z velkého domu mezi korytem Radbuzy a plzeňskou sokolovnou a vydal se na svoji obvyklou cestu do zaměstnání – do německé reálky v dnešní Škroupově ulici to měl něco málo přes jeden kilometr. Nastoupil sem jako zatímní učitel francouzštiny v říjnu 1873, v roce 1878 byl jmenován skutečným učitelem a od roku 1881 mohl užívat titul profesor. Školní budovu opustil v roce 1908 – po 35 letech služby.

Karel Klostermann se narodil v Horních Rakousích v roce 1848. V matrice narozených i na některých dalších dokladech je uveden 13. únor. Na jiných dokumentech je mylně uváděno datum 15. únor. Ať tak, nebo tak, už o rok později se s rodiči přestěhoval do Sušice, kde otec pracoval jako lékař. Od roku 1854 rodina žila v Žichovicích kousek od Rabí, kam byl Klostermannův otec povolán jako panský lékař knížetem Gustavem Lambergem.

Klostermann s manželkou v roce 1916

I když měl malý Karel velké nadání na jazyky, nebyl to úplně studijní typ. Nejprve začal chodit do jednotřídky v Nezamyslicích, kde se mu nedařilo. Proto začal navštěvovat dvoutrídni školu ve Stříbrných Horách, ale ani tam se jeho prospěch příliš nezlepšil. Když se jeho rodiče vrátili do Sušice, nastoupil

v roce 1857 na gymnázium v Písku a v říjnu 1858 začal studovat na klatovském gymnáziu. O dva roky později přijal jeho otec místo panského lékaře u knížete Windischgrätze a rodina se přestěhovala na jeho zámek ve Štěkni u Otavy.

Šumavský spisovatel na zámku ve Štěkni

Toto rozhodnutí velmi ovlivnilo pozdější život Karla Klostermanna, neboť se do tohoto kraje ze srdce zamiloval na celý život. V roce 1865 maturoval na píseckém gymnáziu a ve stejném roce splnil přání svého otce a začal studovat ve Vídni medicínu. Ve městě na Dunaji vstoupil do českého akademického spolku

Plzeňský prvorepublikový starosta, novinář, politik, poslanec Národního shromáždění a sociální demokrat se narodil jako Ludvík Bohuslav Pick 18. května 1876 v Praze hostinskému Eduardu Pickovi a jeho manželce Anně. V Praze vychodil obecnou a měšťanskou školu u Sv. Jakuba Na Františku a v roce 1890 byl přijat jako sazečský učeň v Grégrově knihtiskárně. Byl však tělesně slabý a dřina s těžkými tiskařskými rámy jej vysilovala. Na radu lékaře proto přešel do učení k holiči J. K. Sobotkovi na Novém Městě pražském a absolvoval rovněž národohospodářský kurz na Dělnické akademii

Přihláška k pobytu na jméno Ludvík Pik

Na první dojmy z průmyslového a věčně zakouřeného města, kam s bratrem v roce 1896 zavítal, když hledali práci mimo Prahu, vzpomínal později slovy: „Do města pražských ulic, do města kočících hlav uličního dláždění, do města velkého pivovaru, a ještě větší Škodovky, které ještě nemělo elektrické dopravy, regulované řeky a mělo jediný, nedostatečný most přes Radbuzu, jsme přes náměstí došli do úřadovny obecního výboru, kde nám vydali poukaz k přenocování v ponuré noclehárně v Dominikánské ulici. Druhý den jsem dostal poukaz k nastoupení místa v oficíně (holičství) vedle hlavní pošty, ale nešel jsem tam, protože můj bratr v Plzni místo nenašel.“

Od roku 1898 pracoval v nemočenských pokladnách v Praze, Českém Brodě a Nymburku. Do Plzně se vrátil v roce 1901, když přijal místo redaktora v sociálnědemokratických novinách Nová doba. V té době bylo do Plzně vysláno několik lidí k posílení zdejší sociální demokracie a jejího tisku – vedle Pika také Gustav Habrman a Antonín Remeš.

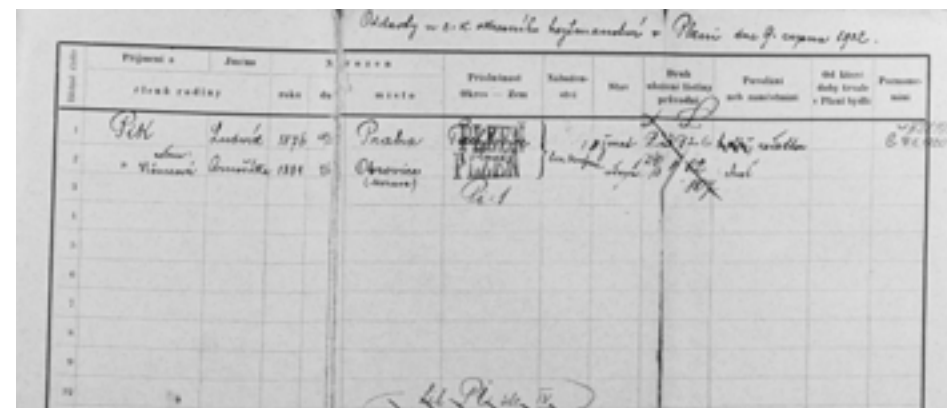
Roku 1902 se oženil s Arnoštou Němcovou, která se později velmi zasloužila o vybudování Útluku pro rodičky a děti ve Wenzigově ulici.

Redaktor Pik se záhy dal na profesionální politickou dráhu. V politice byl aktivní už od mládí, byl členem strany pokrokových socialistů A. P. Veselého, která v roce 1897 splýnula s Československou sociálně demokratickou stranou. Jejím členem byl až do roku 1938, kdy se spojila s Národní stranou práce. (Po Mnichově došlo k radikální přestavbě struktury politic-

kých stran – většina se spojila do Strany národní jednoty, k ní vznikla jako umírněná opozice Národní strana práce – v té se sešla většina sociální demokracie a část národních socialistů. Po okupaci ale obě pomnichovské strany zanikly).

ným politikem hlavně u škodovských dělníků.

Dne 14. října 1918 vystoupil Luděk Pik na plzeňském náměstí a ve svém projevu odmítl pokračovat ve státním svazku s Rakouskem a po-

Přihláška k pobytu pro rodinu Pikovu

V roce 1907 byl zvolen poslancem říšské rady ve Vídni a mandát si udržel i po volbách roku 1911. Za první světové války jej využíval hlavně k tomu, aby zmírnil strádání chudých Plzeňanů. Intervenoval u centrálních úřadů, snažil se zlepšit zásobování města potravinami a díky tomu se stal velmi oblíbe-

žadoval vznik nového státu. Měl velkou zásluhu na klidném převzetí moci ve městě Národním výborem, který vznikl krátce před převratem a spojoval všechny české politické strany, a zpacifikování místní maďarské vojenské posádky. Stal se jednatelem nového plzeňského vedení a s velkou energií se pustil do

Luděk Pik s prezidentem Masarykem při jeho návštěvě Plzně v roce 1921

Josef Skupa

(1892–1957)

Vohnivém pekle se snažil přežít a dostat se co nejrychleji pryč. Mezi vězně padaly hořící trámy, situace byla kritická. Po náletu hořelo celé město, oběti se počítaly na tisíce. Nakonec se Josef Skupa z hořící dráždanské věznice dostal živý a mohl se vrátit domů, kde se dočkal konce války.

Slavný loutkář se narodil 16. ledna 1892 ve Strakoncích, ale v pěti letech se stal Plzeňákem, když se se svými rodiči přestěhoval na západ Čech. Tady vystudoval reálné gymnázium a pak odešel na pražskou Uměleckoprůmyslovou školu. I na vojně se mohl věnovat milovanému loutkářství, a protože v maďarském Székesfehérváru hrál dva roky divadlo pro děti velícího důstojníka, byl za odměnu přeložen do Plzně. Byl sice přidělen k úřadu vojenské cenzury, ale mnohem více úsilí věnoval práci pro městské divadlo a také začal spolupracovat s loutkáři Divadla feriálních osad, kteří v té době hráli v Prokopově ulici. V divadle Skupa využil jednak svoji hlasovou výbavu – mohl za loutky mluvit basem i fístulkou – a také svoji výtvarnou profesi. Přestavěl scénu divadla tak, aby se mohla hrát i večerní představení, a její funkčnost vyzkoušel na jaře 1917 při představení Pan Johanes.

Fotografie Josefa Skupy z borské věznice v roce 1944

Po první světové válce začal Skupa učit kreslení na plzeňské reálce (dnes gymnázium na Mikulášském náměstí) a také se stal hlavní osobností Loutkového divadla feriálních osad. Krátce působil také jako scénograf plzeňského městského divadla. Tato etapa sice nebyla dlouhá, nicméně svojí prací se Skupa do historie plzeňského divadla zapsal velmi výrazně. Nastoupil totiž krátce po požáru divadelního skladiště v srpnu 1922, během něhož byla zničena převážná část divadelních kulís i garderoby, a tak nové dekorace vznikaly právě na základě Skupových návrhů.

Skupův obraz Gerlachovského domu v Dřevěné ulici uložený v Západočeské galerii v Plzni

Heliodor Píka

(1897–1949)

Vnoci před popravou napsal svůj poslední dopis. Stálo v něm: „Jsem přesvědčen, že nejde o justiční omyl, vždyť je to tak průhledné – že jde o politickou vraždu... Není ve mně zloby, nenávisti ani pomstychtivosti... studí mne však hořká lítost nad tím, že zmizela spravedlnost, pravda – snad jen dočasně – a šíří se nenávist, mstivost, zmizel smysl pro snášlivost, pro svobodu myšlení a projevu.“ Ráno po šesté hodině byl čestný a statečný voják popraven v plzeňské věznici na Borech.

Heliodor Píka se narodil 3. července 1897 v obci Štítina nedaleko Opavy. Středoškolské studium zakončil v červenci 1915 maturitní zkouškou a již v říjnu téhož roku byl odveden k opavskému zeměbranceckému pluku č. 15 jako jednorroční dobrovolník. V řadách rakousko-uherské armády se dostal na ruskou frontu, kde v červenci 1916 přešel do ruského zajetí. Na počátku října 1916 se v zajateckém táboře přihlásil do nově založených československých legií. Roku 1917 se na příkaz T. G. Masaryka s částí legií přesunul lodí z Vladivostoku na západní frontu – přes Anglii do Francie, kde v Le Havru prošel intenzivním vojenským výcvikem.

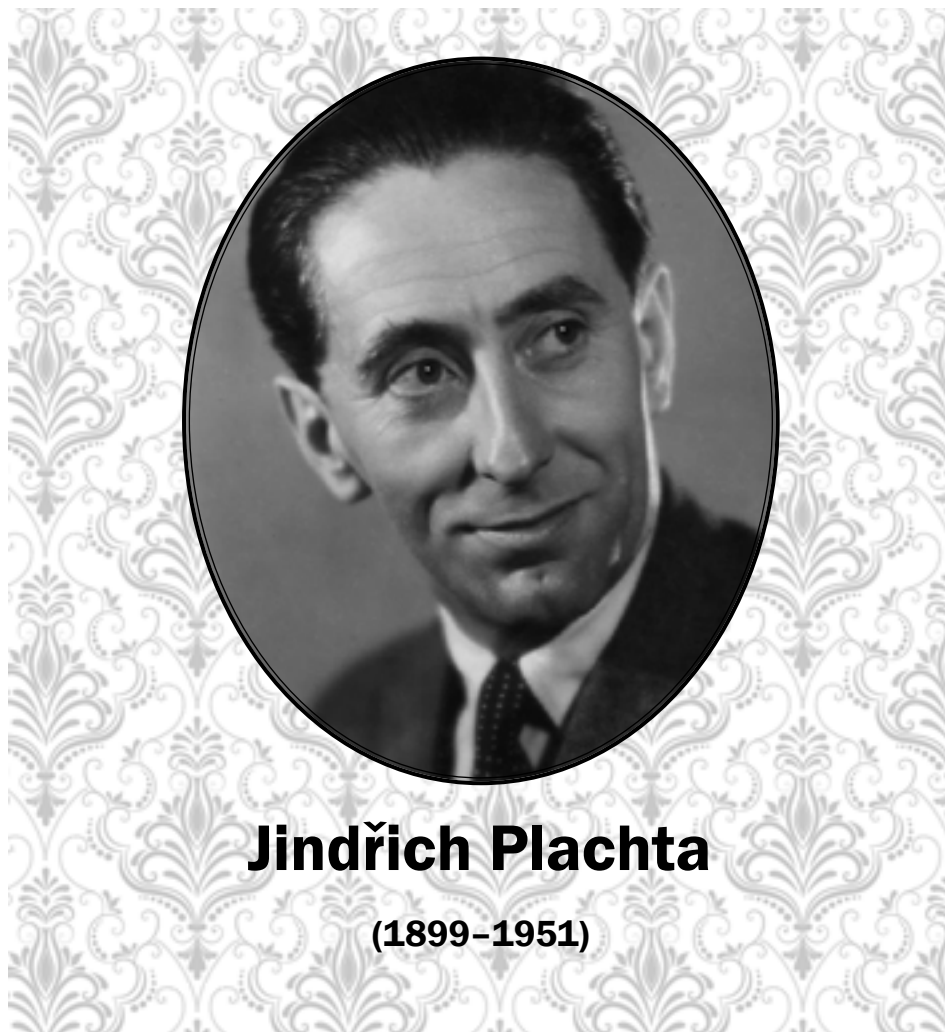
Heliodor Píka v začátcích vojenské kariéry

Již jako poručík se vrátil do nového Československa a bojoval proti polské armádě ve sporu o Těšínsko. Sloužil u jednotek v Praze i na

Slovensku a stále se vzdělával ve vojenském umění. Studoval na vojenské škole pro pěchotu v Saint Cyr ve Francii a na Vysoké škole válečné v Paříži. Poté působil v různých štábních funkcích a od září 1932 byl vojenským atašé v Bukurešti, posléze mu byla akreditace rozšířena i na Turecko. Heliodor Píka patřil v dobách první republiky mezi nejlepší československé zpravodajce a diplomaty.

Po návratu do Československa pracoval jako přednosta skupiny C 1 oddělení generálního sekretariátu obrany státu v hodnosti plukovníka generálního štábu.

Po nacistické okupaci odešel koncem března 1939 přes Francii do Londýna a Edvard Beneš ho vyslal do Bukurešti jako vojenského vyslance pro Balkán. Po fašistickém převratu v Rumunsku se přesunul do Istanbulu, kde se setkal s podplukovníkem Ludvíkem Svobodou, který ho požádal o podporu spolupráce se Sovětským svazem a založení vojenského vyslanectví v Moskvě. V roce 1941 Svoboda navrhl vytvoření československých jednotek na území SSSR a další zpravodajskou spolupráci s Moskvou. Po podpisu sovětsko-československé vojenské dohody v červenci 1941 se H. Píka stal atašé a velitelem mise československé armády v Moskvě. Již v srpnu ale prezidenta Beneše varoval, že Sovětský svaz neusiluje o svobodné Československo, ale o rozšíření komunistického bloku. V roce 1941 proti Píkovu působení v Moskvě proto protestovali komunisté Klement Gottwald a Václav Kopecký. V roce 1942 začal Píka v Buzuluku formovat jednotku československé armády

Jindřich Plachta

(1899–1951)

Tak už se Plachta zase žene..., „komentovali s úsměvem studenti obchodní akademie dlouhou postavu, která rychle pospíchala od Belánky na vyučování. Jejich spolužák Jindřich Šolle nosil dlouhou pláštěnku – pelerínu –, která za ním vlála a byla důvodem úsměvné přezdívky Plachta.

Přezdívka jej pak provázela i po celou jeho uměleckou dráhu – slavný divadelní a filmový herec se do historie zapsal jako Jindřich Plachta. Narodil se 1. července 1899 v domě č. 15 v ulici Pod Všemi svatými na Roudné. Jeho otec byl strojník ve Škodovce, matka pocházela z Přestic. Jindřich měl dvě sestry – Vilmu a Helenu. Jako malého kluka ho čekalo nezvyklé dobrodružství – v roce 1910 rodina odjela na dva roky do ukrajinského Bachmutu, kam jeho otce poslala Škodovka na práci při výstavbě lihovaru. Když se rodina do Plzně vrátila, našla nový byt v Zámečnické ulici č. 26, odkud to měl Plachtův otec kousek do továrny. Ostatně se vždy hlásil do „staré škodovské gardy“, neboť ještě zažil majitele a zakladatele společnosti Emila Škodu.

Vysvědčení Jindřicha Šolle z plzeňské Obchodní akademie

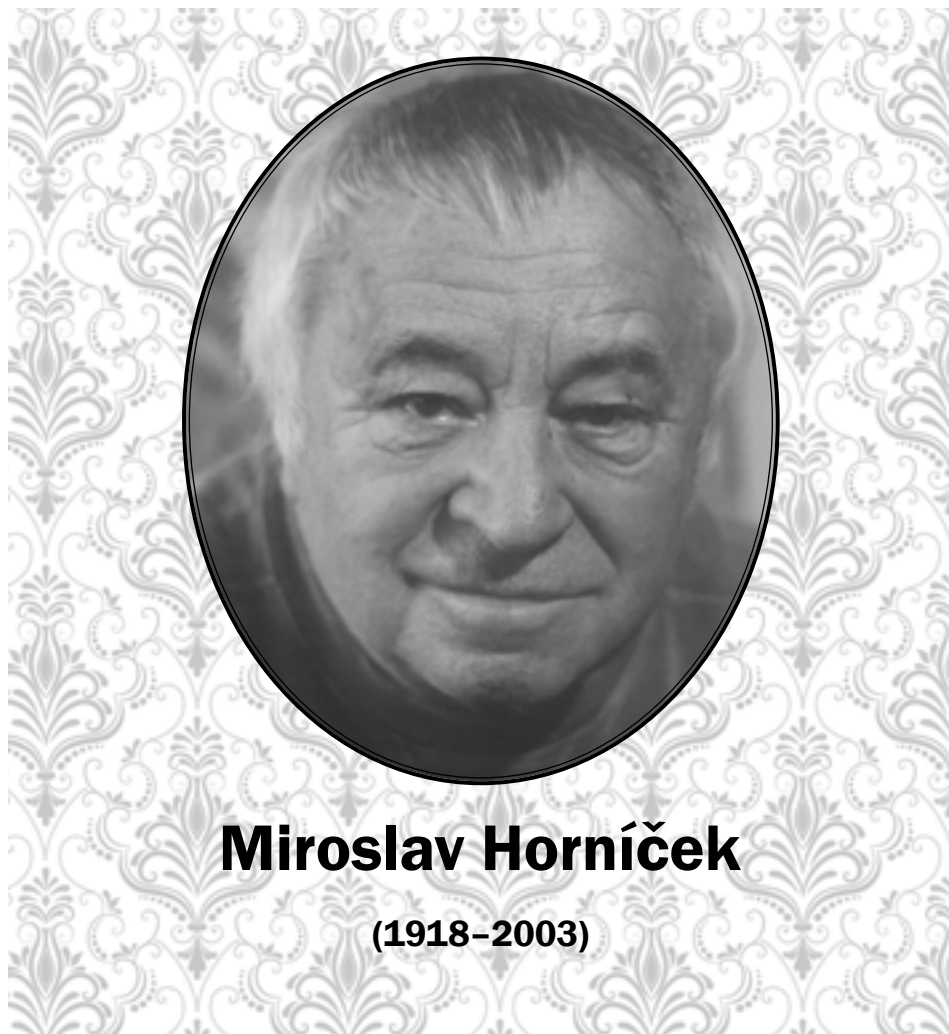

Domovský arch Jindřicha Šolle s rodinou.

Přihláška k pobytu Jindřicha Šolle

Jindřich od mládí snil o divadle, ale rodiče z něho chtěli mít úředníka. Budoucí slavný herec proto studoval na obchodní akademii v letech 1914–1918. Jindřich Plachta se ale svého snu jen tak nevzdal

V prvním patře domu č. 36 v Karlově ulici, jen kousek od Škodovky, se 10. listopadu 1918 ozval dětský pláč. U Horníčků se narodil syn Miroslav. Jak sám později poznamenal, kdyby se narodil o dva týdny dříve, byl by občanem ještě rakousko-uherské monarchie. Farář Škorpil dal při křtu novorozenci jméno Miroslav a po kmetrovi Antonínu Jaborovi druhé jméno Antonín.

Po nějaké době se Horníčkovi přestěhovali do čtyřpokojového bytu v přízemí. Zabrali pokoje dva, v tom dalším bydlela majitelka bytu Fany Adlweinstainerová, která kdysi ve Vídni provozovala se svým manželem hotel. Čtvrtý pokoj bytu se pronajímali lidem „od divadla“, kteří se v něm často střídali. Možná tam získal malý Miroslav první velké sympatie k divadelnímu umění. Asi bylo v bytě až příliš živo, a tak se po nějaké době rodina stěhovala do jiného v druhém poschodí. Tady v roce 1940 zemřel Horníčkův tatínek. V domě zažila rodina také velký nálet na Škodovku. „Všichni jsme už byli ve sklepe, když jsem si vzpomněl, že do krytu si má člověk vzít alespoň jeden předmět, pokud možno vzácný. Vyběhl jsem ze sklepa a běžel do druhého patra – to už padaly bomby – sebral cosi a vrátil se dolů. Pak teprve jsem zjistil, co to držím v ruce: bylo to divadelní kukátko. Nálet do-

Miroslav Horníček a K. Pavlík - Slavnost smíření, 1944

zněl, sirény odhoukaly konec a já se šel jako první podívat do našeho bytu. Po návratu se matka ptala: „Tak co je?“ A já jsem řekl: „Máme to dobrý, můžeme pouštět v ložnici draky.“ Strop jsme měli v postelích,“ vzpomínal na toto období Miroslav Horníček ve své knize Saze na hrušce. V červnu 1945 se přestěhoval do Prahy.

Poprvé se ale s „divadelním kumštem“ potkal na plzeňské reálce na Mikulášském náměstí, kde navštěvoval ochotnický spolek a kde se spolužáky založil Studentský avantgardní kolektiv. Po dokončení gymnázia našel Horníček práci jako technická síla ve Škodovce a později byl úředníkem v Městské nemocnici. V roce 1941 dostal angažmá v Městském divadle v Plzni. Když

Horníček účinkoval také v představení z díla A. S. Puškina, 1937

Program k uvedení hry Loupežník, 1937

Karel Gott

(1939–2019)

Náhle jako blesk z nebe zaduní ohlušující výbuch bezprostředně nad námi a celý dům se strašidelně rozklepe. Slyšíme i fyzicky cítíme, jak nad našimi hlavami padají a jak se sesouvají zdi i šropy domu. Je to hřmot řítící se kamenné laviny. I náš podzemní úkryt se děsivě chvěje a shora se na nás s mnoha míst sypou úlomky omítky a cihel. Sklep je v tu ránu přeplněn štiplavým prachem. Sotva dýchám dosud nepoznanou úzkostí. Rozhostí se ticho po zemětřesení,“ tak popisoval Karel Gott asi nejdramatičtější chvíle svého života ve své knize *Karel Gott: Má cesta za štěstím* (2019). Nálet na Plzeň se uskutečnil 17. dubna 1945 a jeho cílem bylo seřadovací nádraží v Koterově.

Příhláška k pobytu předka slavného zpěváka Jana Gotta, nar. 1841

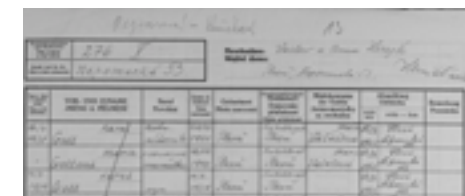
Rodina Gottových žila v Plzni zřejmě už pět generací před narozením Karla. Podle archivních záznamů se v roce 1811 oženil v Plzni František Gott z Chlumčan s paní Alžbětou z Plzně. Maminka Karla Gotta pocházela z rodu Valešů, který se do Plzně přistěhoval v druhé polovině 19. století z Rokycanska.

Příhláška k pobytu otce - Karla Gotta

Před sňatkem bydlel Karel Gott starší s rodiči a dvěma sestrami v Radyňské ulici č. 16. Jeho nastávající, Marie Valešová, žila s rodiči a sourozenci na adrese **Nepomucká č. 59, dnes Slovanská č. 59**. Rodiče

Karla Gotta měli svatbu 6. listopadu 1937 a po ní krátce bydleli na adrese **Klášterní č. 10**. Už 16. dubna 1938 se přestěhovali na adresu **Nepomucká 53 (dnes Slovanská 53)**. Budoucí slavný zpěvák se narodil 14. července 1939 v porodnici ve Wenzigově ulici. Tato budova dnes už nestojí.

Domovní list Nepomucká 59

V domě na tehdejší Nepomucké, kde Karel Gott v domě v prvním patře vyrůstal, byl obchod U Herejků s hračkami, galanterními a sportovními potřebami a také kolářství. Ve dvoře totiž fungovala kolářská dílna. Dům byl při náletu těžce poškozen a Gottovi se museli přestěhovat jinam. Útočiště našli v domku babičky Vincencie, matky Gottova otce, v Újezdu u Svatého Kříže nedaleko Brás. Otec si po náletu vzal ve Škodovce, kde byl zaměstnán, dva týdny volna, aby se pokusil něco ze zbořeníště domu zachránit. Moc toho ale nezůstalo.

Protože měl malý Karel začít chodit od září do školy, hledala rodina v Plzni místo, kam by se mohla nastěhovat. Nakonec některý ze škodovských kolegů pomohl Karlu Gottovi staršímu sehnat podnájem, a to dokonce také na Nepomucké ulici, jen o pár set metrů dále – na **Nepomucké č. 193 (dnes Slovanská č. 193)**. A 12. července 1945 se tady Gottova rodina přihlásila k pobytu. A malý Karel Gott začal chodit do

V tomto domě na Slovanské ulici bydlel Karel Gott od července 1945

OBSAH

JAN ŽIŽKA (KOLEM ROKU 1360 – 1424).....	4
KAŠPAR LADISLAV STEHLÍK-ACANTHIS (1571–1613).....	9
ALBRECHT Z VALDŠTEJNA (1583–1634).....	14
JAN SLADKÝ KOZINA (1652–1695).....	21
JAKUB JAN RYBA (1765–1815).....	27
MARTIN KOPECKÝ (1777–1854).....	33
FRANTIŠEK WANKA (1790–1869).....	43
MARTIN SALZMANN (1811–1884).....	50
BEDŘICH SMETANA (1824–1884).....	57
VILÉM ŠEL (1830–1912).....	68
FRANTIŠEK JOSEF I. (1830–1916).....	73
JINDŘICH MIKOLECKÝ (1837–1891).....	80
JAN JANEČEK (1838–1871).....	84
JOSEF BÖTTINGER (1839–1914).....	89
EMIL ŠKODA (1839–1900).....	94
ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904).....	101
ERHARD KIESWETTER (1843–1881).....	106
VILÉM HIRSCH (1847–1902), RICHARD HIRSCH (1886–1946).....	111
VENDELÍN BUDIL (1847–1928).....	117
KAREL KLOSTERMANN (1848–1923).....	124
MIKOLÁŠ ALEŠ (1852–1913).....	129
RUDOLF ŠTECH (1858–1908).....	136
LUDĚK PÍK (1876–1948).....	141
HANUŠ ZÁPÁL (1885–1964).....	148
FRANTIŠEK PLÁŠIL (1887–1957).....	154
MUDR. JAN MULAČ (1891–1951).....	160
VÁCLAV KRÁL (1891–1942).....	166
JOSEF SKUPA (1892–1957).....	170
FRANTIŠEK KREUZMANN (1895–1960).....	177
EMANUEL VALENTA (1897–1971).....	182
HELIODOR PÍKA (1897–1949).....	188
BOŽENA KAMENICKÁ (1898–1996).....	193
JAROSLAV ČERNÝ (1898–1970).....	198
VLADIMÍR MANDL (1899–1941).....	203
JINDŘICH PLACHTA (1899–1951).....	208
MARIE KRUPÍČKOVÁ (1909–1997).....	212
JAN PROKOP (1911–2004).....	215
JIŘÍ TRNKA (1912–1969).....	220
MIROSLAV HORNÍČEK (1918–2003).....	226
PETER GRÜNBERG (1939–2018).....	231
KAREL GOTT (1939–2019).....	236